

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การทำเครื่องปั้นดินเผา

โรงเรียนบ้านนาไค้เขีย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

แนวคิด

โรงเรียนบ้านนาไค้เขีย มีภูมิปัญญาท้องถิ่นและการประกอบอาชีพการปั้นอิฐดินเผา ประกอบกับมีดินเหนียวที่มีคุณลักษณะเหมาะที่จะนำมาทำเครื่องปั้นดินเผา จึงทำการสำรวจความต้องการของชุมชนและนักเรียน ได้เสนอโครงการทำเครื่องปั้นดินเผาให้กับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบการสอนกลุ่มการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมหารายได้ ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน และจัดให้เป็นกิจกรรมของโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์

นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการทำเครื่องปั้นดินเผา โดยนำผลงานไปจัด นิทรรศการระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนที่จัดขึ้น นอกจากนี้ ได้รับการสนับสนุนจากสโมสรโรดาร์จังหวัดพิษณุโลก

วิธีการ

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเหนียว
2. ประสานงานกับวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. ประชุมแจ้งสรุปผลการปฏิบัติงาน

แนวปฏิบัติและผลงาน

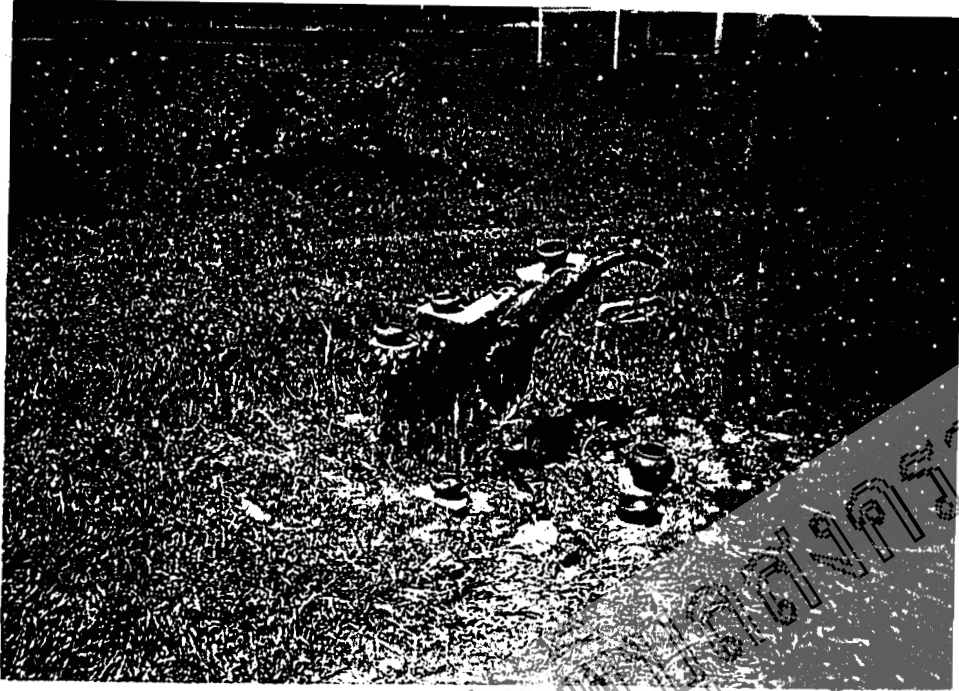
1. นักเรียนตระหนักในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. นักเรียนพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานอาชีพ
3. นักเรียนรักและภูมิใจในผลงานของตนเอง

ประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำไปสู่พื้นฐานการประกอบอาชีพของชุมชน

ผู้รับผิดชอบกิจกรรม นายจารึก อุ่นไพร

ผู้บริหารสถานศึกษา นายชัยวัฒน์ กล้าหาญ

การปั้นอิฐและภาชนะดินเผา
โรงเรียนบ้านนาไท้เขีย อำเภอนครไทย พิษณุโลก

การทำดอกไม้จันทร์

โรงเรียนบ้านห้วยทรายทอง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

แนวคิด

โรงเรียนบ้านห้วยทรายทอง มีความรันทนแค้นเรื่องปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยให้บุตรหลานเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน บางครอบครัวบิดา มารดาต้องไปทำงานที่กรุงเทพ ปล่อยให้บุตรหลานเป็นภาระของปู่ ย่า ตา ยาย คณะครูโรงเรียนบ้านห้วยทรายทองจึงหาวิธีแก้ปัญหา โดยทำการสำรวจความต้องการของชุมชนและนักเรียน ได้เสนอโครงการฝึกการประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบการสอนกลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน และจัดให้เป็นกิจกรรมของโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์

วิธีการ

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน
2. วิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่นและความต้องการของตลาด
3. ตัดสินใจเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียน
4. จัดหาแหล่งทรัพยากร
5. ศึกษาวิธีการประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. นักเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการร่วมมือกันออกแบบดอกไม้จันทร์
7. รวมกลุ่มกันประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์
8. นำผลงานออกสู่ชุมชน
9. ประเมินผลการปฏิบัติงาน
10. ประชุมแจ้งสรุปผลการปฏิบัติงาน

แนวปฏิบัติและผลงาน

1. นักเรียนตระหนักในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. นักเรียนพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานอาชีพ
3. นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
4. นักเรียนรักและภูมิใจในผลงานของตนเอง
5. นักเรียนมีทักษะในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทร์และวิธีการจัดจำหน่าย

ประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ
2. นักเรียนรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
3. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงต่องานอาชีพ
4. นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำไปสู่พื้นฐานการประกอบอาชีพของชุมชน

ผู้รับผิดชอบกิจกรรม นางกรรณิกา สายยัด

ผู้บริหารสถานศึกษา นายสุวัฒน์ สายยัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Pibulsongkram Rajabhat University

การทำดอกไม้จันทร์
โรงเรียนบ้านห้วยทรายทอง อำเภอนครไทย พิษณุโลก

ผ้าปักลายชาวเขาเผ่าม้ง

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

แนวคิด

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเขาเผ่าม้งเกือบทั้งโรงเรียน ปกตินักเรียนหญิงทุกคนจะใช้เวลาว่างปักผ้าเพื่อนำไปตกแต่งเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย หมวก กระเป๋า ฯลฯ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ และแนวนโยบายการจัดการศึกษาที่เป็นโรงเรียนทางเลือกเฉพาะทาง การนำวิธีปักผ้าลวดลายต่าง ๆ จะก่อให้เกิดการพัฒนาฝีมือให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น และเป็นส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน โรงเรียนบ้านน้ำไซ จึงกำหนดให้ผ้าปักลวดลายชาวเขาเป็นกิจกรรมของโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์

วิธีการ

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพของชุมชนบ้านห้วยน้ำไซ
2. วิเคราะห์ข้อมูล และความต้องการของตลาด
3. ตัดสินใจเลือกงานอาชีพที่มีความเหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน
4. ศึกษาวิธีการปักผ้าและเทคนิคต่าง ๆ จากชาวเขาเผ่าม้ง
5. นักเรียนและครูผู้รับผิดชอบช่วยกันออกแบบลวดลายสำหรับผ้าที่จะปัก
6. เตรียมอุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้
7. เชิญวิทยากรในชุมชนมาให้ความรู้
8. นักเรียนเลือกปฏิบัติการทำปักผ้าลวดลายชาวเขาเผ่าม้ง เช่น
  - 8.1 ลวดลายสำหรับตกแต่งเครื่องแต่งกาย
  - 8.2 เข็มขัด
  - 8.3 ตุ๊กตา
  - 8.4 หมวก
  - 8.5 หรือสิ่งประดิษฐ์ที่นักเรียนคิดค้นได้เอง
9. นักเรียน 1 คนรับผิดชอบการทำปักผ้าลวดลายชาวเขาเผ่าม้ง ปีการศึกษาละ 2 ชิ้น (ภาคเรียนละ 2 ชิ้น)
10. นำผลงานออกสู่ตลาดและชุมชน
11. ประเมินผลการปฏิบัติงาน
12. ประชุมชี้แจงผลการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

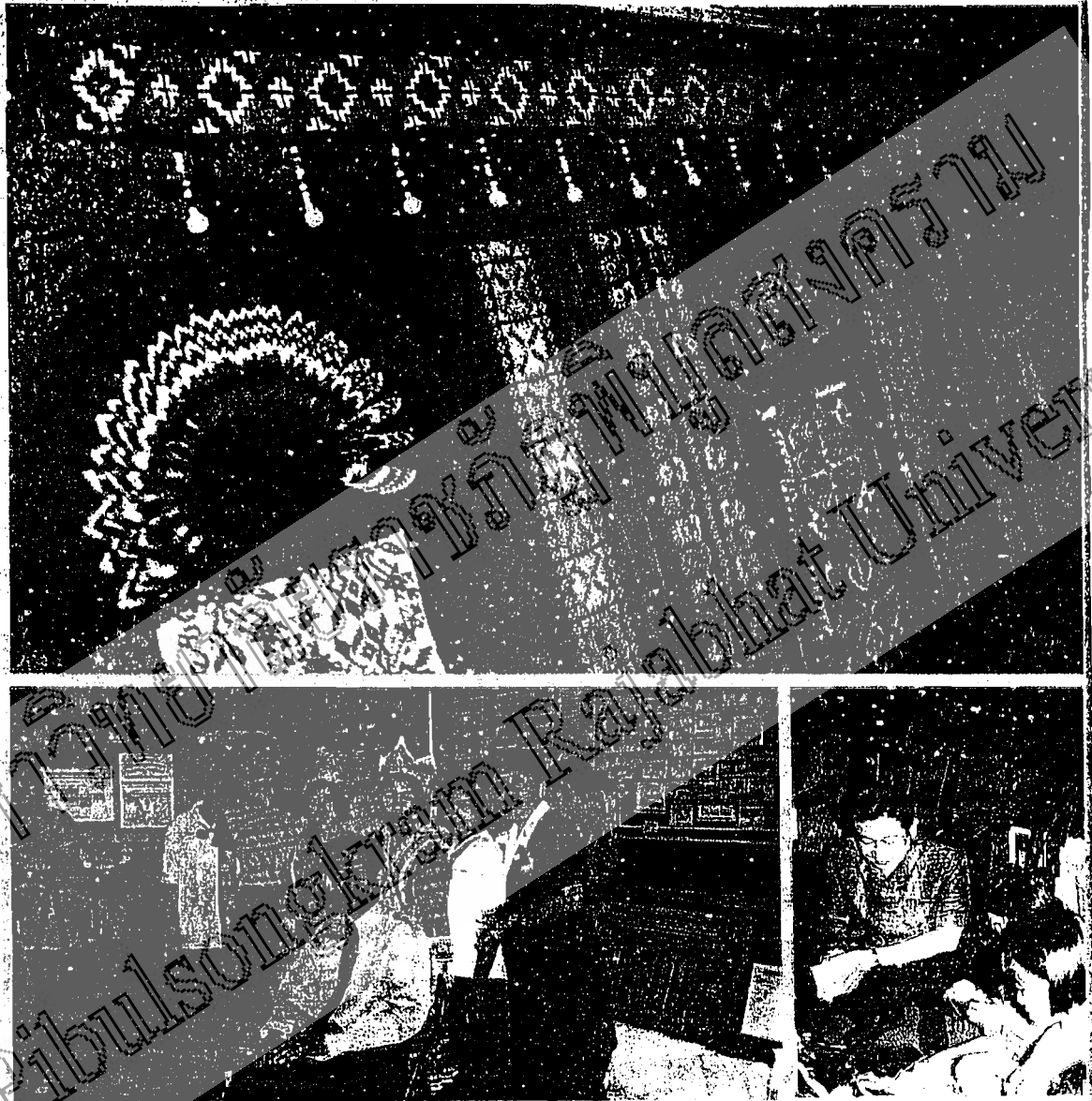
1. นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการปักผ้าลวดลายชาวเขาเผ่าม้ง
2. นักเรียนรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการปักผ้าให้เป็นลวดลายสวยงามและเป็นที่ต้องการของตลาด
4. นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำไปสู่พื้นฐานการประกอบอาชีพของชุมชน

ผู้รับผิดชอบกิจกรรม นางสมคิด ออมสิน

ผู้บริหารสถานศึกษา นายสมปอง เกษประสิทธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การปักผ้าลวดลายชาวเขาเผ่าม้ง
โรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ อำเภอนครไทย พิษณุโลก

การผลิตกระดาษสา

โรงเรียนบ้านเข็กใหญ่ สปอ.นครไทย

แนวคิด

เนื่องจากโรงเรียนบ้านเข็กใหญ่ ตั้งอยู่ในชุมชนที่เป็นแหล่งผลิตกระดาษสา ซึ่งถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน ทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการการผลิตกระดาษสาและผลิตกระดาษจากวัสดุธรรมชาติขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักภูมิศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อพัฒนาไปสู่งานอาชีพได้ และอีกประเภทหนึ่ง เพื่อเป็นการส่งเสริมการวิจัยในห้องเรียน เกี่ยวกับการผลิตกระดาษจากวัสดุธรรมชาติในห้องถักอีกด้วย และเป็นผลผลิตของโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

วิธีการ

1. ประชุม / ชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการสถานศึกษา
2. ร่วมมือกันวางแผนการดำเนินงาน
3. ประชุมและเสนอโครงการ
4. เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้
5. จัดหาอุปกรณ์ / วัสดุในห้องถักที่หลากหลาย เช่น ปอสา ไม้ กล้วย ดันสับประรด หญ้า วัชพืช พืชสมุนไพร
6. ดำเนินการทดลองผลิตเป็นกระดาษจากวัสดุในข้อ 5
  - 6.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม
  - 6.2 ศึกษาวิธีการ
  - 6.3 ทดลอง
  - 6.4 บันทึกผลการทดลอง
  - 6.5 นำเสนอผลงาน
7. ตรวจสอบคุณภาพ
8. แก้วไขและทดลองทำซ้ำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง
9. นำผลิตไปใช้ประโยชน์ และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ของชำร่วย กระเป๋า แฟ้มเก็บเอกสาร ดอกไม้และของใช้อื่น ๆ
10. เผยแพร่ผลงานเช่น จัดนิทรรศการระดับโรงเรียน ระดับอำเภอและระดับจังหวัด
11. จัดจำหน่ายร่วมกับกลุ่มสตรีแม่บ้านผู้ผลิตกระดาษสา

ผลการปฏิบัติงาน / ผลงาน

1. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตกระดาษ และการผลิตกระดาษจากเศษวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น
2. นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทย
3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
4. นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. นักเรียนได้พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานอาชีพ รู้จักกระบวนการทำงานกลุ่ม
6. โรงเรียนนำผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากกระดาษไปเผยแพร่สู่ชุมชน

ประโยชน์ต่อจากการจัดการเรียนการสอน

1. นักเรียนได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมหารายได้พิเศษระหว่างเรียนได้
2. นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม
3. ผลผลิตจากการวิจัยและทำกระดาษ สามารถนำมาใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนได้
4. นักเรียนสามารถทำโครงการและเป็นพื้นฐานทางการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ผู้รับผิดชอบ นางสาววาสนา สวนเศรษฐ์

ผู้บริหาร นางรัตนา กุลคง

การผลิตกระดาษสา
โรงเรียนบ้านเข็กใหญ่ อำเภอนครไทย พิษณุโลก

จักสานภูมิปัญญาเพื่ออาชีพ โรงเรียนบ้านป่าคายน สปอ.นครไทย

แนวคิด

โรงเรียนบ้านป่าคายน เป็นชุมชนที่มีความเป็นอยู่ค่อนข้างดี เศรษฐกิจและรายได้มาจากอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แต่ส่วนหนึ่งเป็นรายได้จากการอพยพเข้าไปทำงานทำในเมืองใหญ่ของวัยแรงงาน ซึ่งเด็กและคนชราถูกทอดทิ้งให้อยู่เฝ้าบ้าน บ้านป่าคายนมีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นภูเขาและป่าที่มีไม้ไผ่เขียวอยู่จำนวนมาก และโรงเรียนมีโครงการสนับสนุนการเรียนการสอนกลุ่ม การงานพื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และได้ปฏิบัติจริงตามกระบวนการกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เด็กนักเรียนและคนชราที่เป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่นซึ่งไม่สามารถทำงานมีรายได้เป็นของตนเองได้อีกทางหนึ่งด้วย โดยกำหนดกิจกรรมจักสานภูมิปัญญาเพื่ออาชีพ ให้เป็นกิจกรรมของโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์

วิธีการ

1. ประชุมชี้แจง / สร้างความเข้าใจแก่คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา
2. สำรวจทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. รับสมัครภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สนใจเข้าร่วมโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์
4. วางแผนการสอนร่วมกันระหว่างครูผู้สอน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. จัดกลุ่มนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้กับภูมิปัญญาผู้สอนประจำกลุ่ม
6. ดำเนินกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ
7. ประเมินผลระหว่างฝึก และหลังการฝึกเพื่อปรับปรุงแก้ไข
8. คัดเลือกผลงานที่ดีเด่นได้คุณภาพ / ประชาสัมพันธ์หอกระจายเสียงชุมชน จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการไปยังสถานศึกษาอื่น ๆ
9. จัดงานนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงานระดับโรงเรียน
10. นำผลงานไปจัดนิทรรศการระดับอำเภอและระดับจังหวัด
11. วางแผนการจัดจำหน่าย

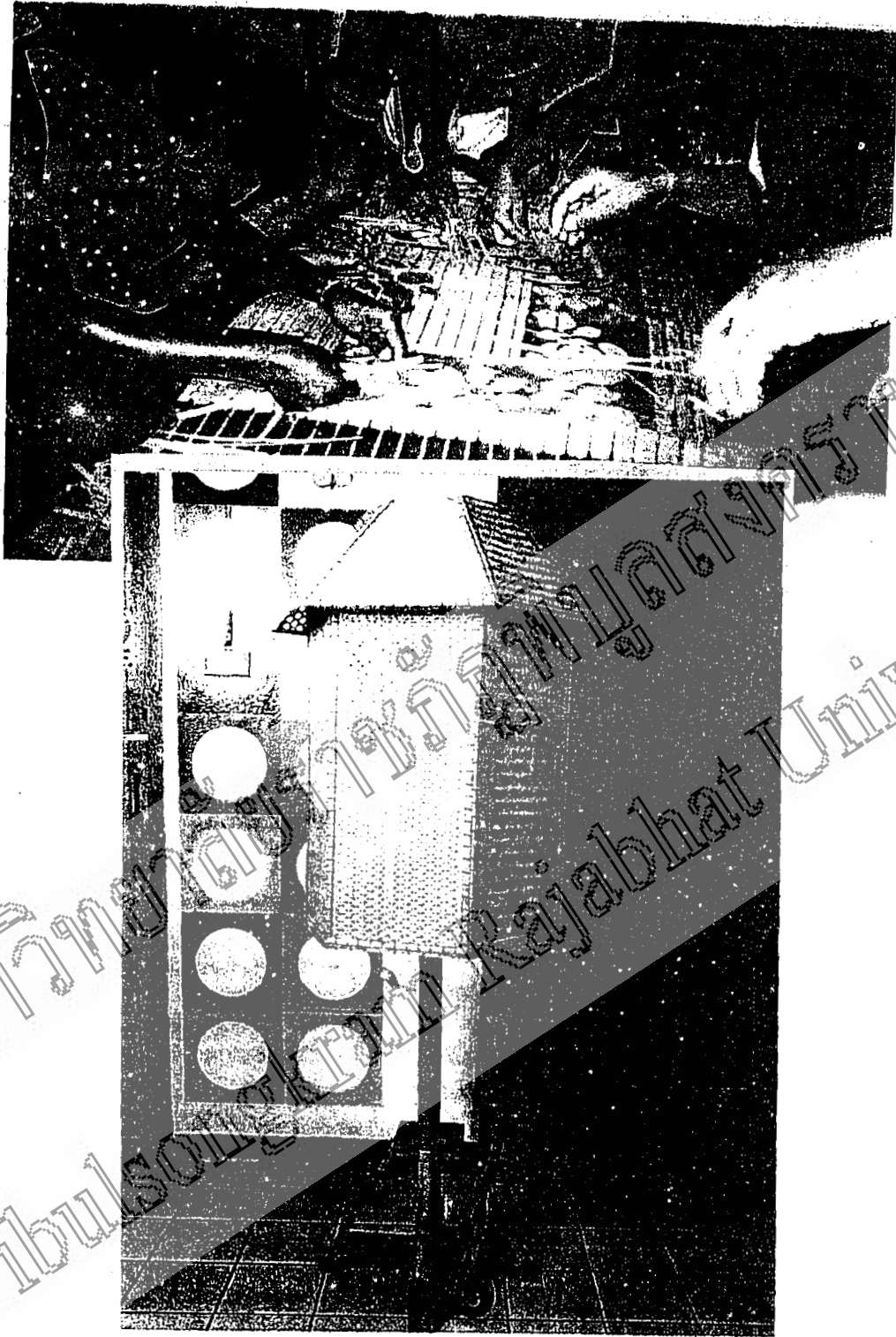
ผลการปฏิบัติงาน

1. นักเรียนมีความพอใจในการร่วมกิจกรรม
2. ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนให้ความสำคัญแก่โครงการเป็นอย่างมาก
3. เวลาในการฝึกปฏิบัติตามแผนการสอนยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของวิทยาการภูมิปัญญา
4. ทักษะพื้นฐานของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีควรสนับสนุนในเรื่องของปริมาณ
5. การปฏิบัติบางขั้นตอนต้องใช้อุปกรณ์เข้าช่วยจึงสามารถดำเนินการให้ได้คุณภาพตามที่ผู้อุปโภคต้องการ
6. ทักษะของครูผู้รับผิดชอบมีทักษะพอใช้ แต่ควรได้รับการอบรมในเรื่องความรู้เกี่ยวกับงานสานและฝึกทักษะกับผู้ชำนาญการเพิ่มเติม

ผู้รับผิดชอบ นายสงกรานต์ คงปันทา

ผู้บริหาร นางไพรวรรณ เชื้อนคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

การจักสาน
โรงเรียนบ้านปากาย อำเภอนครไทย พิษณุโลก

